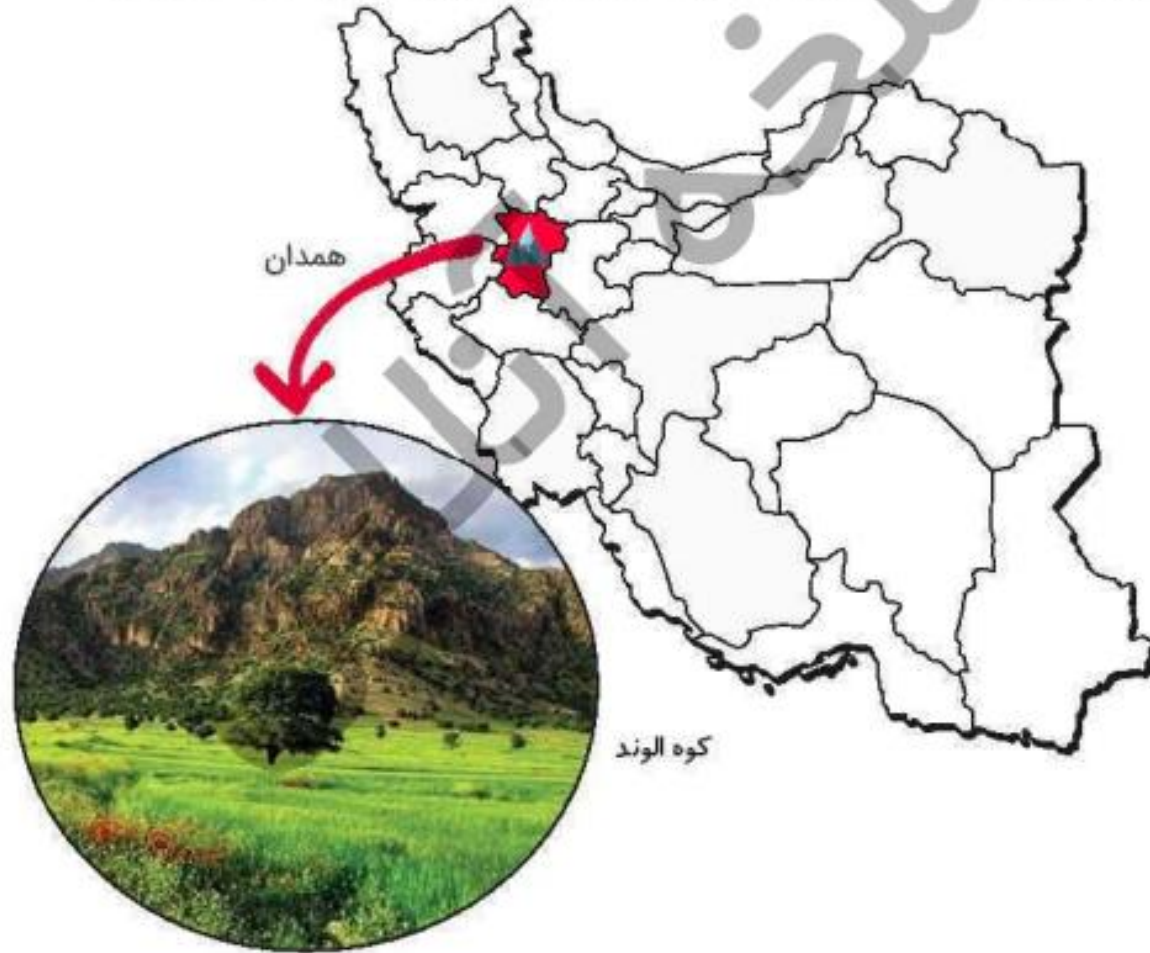

به تصویر مقابل نگاه کنید. در دامنه‌ی کوه‌های الوند شهر بسیار زیبا و خوش آب‌وهوا به نام همدان قرار دارد.

مردم از شهرها و کشورهای دیگر در فصل تابستان برای دیدن مناظر زیبا و آثار تاریخی و استفاده از هوای خنک و مطبوع به این شهر سفر می‌کنند.

تپه‌ی هگمتانه یکی از آثار تاریخی این شهر است که حدود سه هزار سال پیش توسط مادها ساخته شده است.

تپه‌ی هگمتانه

مادها گروهی از آریایی‌ها بودند. آریایی‌ها مردم کوچ‌نشین و دامداری بودند که به خاطر خشکسالی و سرعای زیاد محل زندگی خود را ترک کرده و به سرزمین ایران آمدند. پژوهشگران باستانی بر این عقیده هستند که واژه آریا از کلمه ایران گرفته شده است. ایران یعنی سرزمین آریایی‌ها و آریایی هم یعنی نجیب و شریف. آریایی‌ها حدود چهار هزار سال پیش از دو طرف دریای خزر به این سرزمین مهاجرت کردند و در دشت‌های حاصلخیز و سبز آن ساکن شدند.

▶ آریایی‌ها سه گروه بودند: مادها، پارس‌ها و پارت‌ها

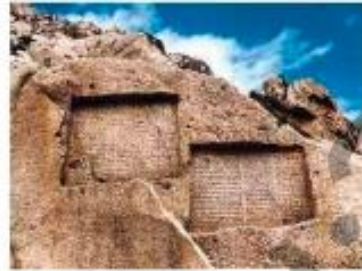
پارت‌ها در شمال شرقی و پارس‌ها در جنوب و مادها در غرب ایران ساکن شدند.

با دقت در نقشه‌ی اول متوجه می‌شوید که مادها با آشوری‌ها که قومی جنگجو بودند، همسایه بودند. آشوری‌ها پیش‌تر اوقات به مادها حمله می‌کردند و آن‌ها را غارت می‌کردند. مادها نمی‌توانستند در برابر آشوری‌ها مقاومت کنند زیرا سپاه منظمی برای دفاع نداشتند و با هم متحد نبودند. سرانجام مادها به ضعف خود پی بردند و با هم متحد شدند و دیاکور را فرمانروایی انتخاب کردند. دیاکور دیواری محکم و بلند دور شهر ساخت که در گوشه‌های مختلف آن ستون‌های عظیمی قرار داشته است. دیاکور آشوری‌ها را شکست داد و حکومت ماد را به وجود آورد و بدین ترتیب اولین حکومت قدرتمند در ایران به دست مادها به وجود آمد.

مادها در دامنه‌ی کوه الوند شهری ساختند و نام آن را هگمتانه یعنی محل اجتماع مردم گذاشتند. این شهر پایتخت مادها بوده و نام آن بعدها به اکباتان و سپس به همدان تغییر پیدا کرده است. این شهر پایتخت تابستانی هخامنشیان نیز بود. باستان‌شناسان با حفاری‌هایی که در این منطقه انجام داده‌اند، وسایلی را که مربوط به زمان مادها و هخامنشیان است، کشف کرده‌اند. در موزه‌ی هگمتانه مجسمه‌ها و ظروف و زیور آلات، خمره‌های آب و غذا و پایه‌های باقی‌مانده از ستون‌های کاخ هخامنشیان دیده می‌شود.

یکی از آثار باستانی همدان گنج‌نامه است.

سنگ‌نشته‌های باستانی گنج‌نامه در جنوب‌غربی همدان به فاصله‌ی ۵ کیلومتری شهر در انتهای دره‌ی سرسبز و خرم عباس‌آباد روی یکی از صخره‌های الوند واقع شده است. نوشته‌هایی به خط میخی روی سنگ‌های کوه دیده می‌شود که از آثار دوره‌ی هخامنشیان هستند و به سه زبان پارسی باستان، ایلامی و بابلی نوشته شده است. باستان‌شناسان به کمک زبان‌شناسان توانسته‌اند این نوشته‌ها را بخوانند.

بیشتر بدانیم

دیاکو حدود ۵۳ سال بر مادها حکومت کرد و مقبره او در دخمه فخرکیا یکی از معروفترین آثار تاریخی بازمانده از مادها در مهاباد است. گنج‌نامه مکانی است که در آن متنی برای حفظ و نگهداری ایران نوشته شده است با این مضمون کلی: خدای بزرگ این سرزمین را آفرید و آسمان و مردم و شادی را برای مردم آفرید ...

تمرین

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

- با مادها همسایه بودند.
- در شمال شرقی ایران ساکن شدند.
- در جنوب ایران ساکن شدند.

- آشوریها
- پارسها
- پارتها

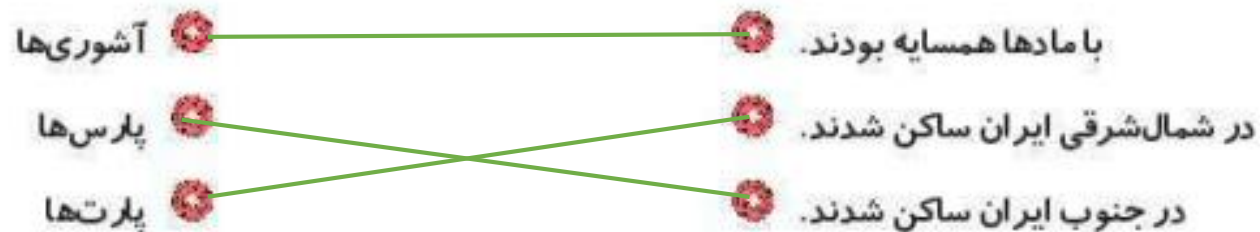
۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

- الف: مادها در دامنه‌ی کوه دماوند ساکن شدند.
- ب: پس از مادها حکومت هخامنشیان به وجود آمد.
- پ: دیاکو حکومت ماد را به وجود آورد.
- ت: ایران یعنی سرزمین پارسها.

تمرین

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

- الف: مادها در دامنه‌ی کوه دماوند ساکن شدند.
- ب: پس از مادها حکومت هخامنشیان به وجود آمد.
- پ: دیاکو حکومت ماد را به وجود آورد.
- ت: ایران یعنی سرزمین پارس‌ها.

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف: شهر هگمتانه پایتخت بوده است.

ب: آریایی به معنی است.

پ: حکومت مادها را به وجود آورد.

ت: هگمتانه بعدها به نام و سپس به نام تغییر پیدا کرده است.

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف: شهر هگمتانه پایتخت **مادها** بوده است.

ب: آریایی به معنی **نجیب و شریف** ... است.

پ: **دیاکو** حکومت مادها را به وجود آورد.

ت: هگمتانه بعدها به نام **اکباتان** و سپس به نام **همدان** تغییر پیدا کرده است.

۴

با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

الف: پایتخت باستانی هخامنشیان کدام شهر بود؟

(۱) شوش

(۲) شیراز

(۳) ایلام

(۴) همدان

ب: کدام یک از اقوام داده شده آریایی نبودند؟

(۱) آشوری‌ها

(۲) مادها

(۳) پارت‌ها

(۴) پارسی‌ها

پ: نوشته‌های گنج‌نامه به کدام زبان نیست؟

(۱) ایلامی

(۲) بلخی

(۳) پارسی باستانی

(۴) مادی

۴ با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

الف: پایتخت باستانی هخامنشیان کدام شهر بود؟

(۱) شوش

(۲) شیراز

(۳) ایلام

(۴) همدان

ب: کدام یک از اقوام داده شده آریایی نبودند؟

(۱) آشوری‌ها

(۲) مادها

(۳) پارتها

(۴) پارسی‌ها

پ: نوشته‌های گنج‌نامه به کدام زبان نیست؟

(۱) ایلامی

(۲) بلخی

(۳) پارسی باستانی

(۴) مادی

گنجنامه از آثار کدام دوره است؟

۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰۵۱۵۲۵۳۵۴۵۵۵۶۵۷۵۸۵۹۶۰۶۱۶۲۶۳۶۴۶۵۶۶۶۷۶۸۶۹۷۰۷۱۷۲۷۳۷۴۷۵۷۶۷۷۷۸۷۹۸۰۸۱۸۲۸۳۸۴۸۵۸۶۸۷۸۸۸۹۹۰۹۱۹۲۹۳۹۴۹۵۹۶۹۷۹۸۹۹۱۰۰

گنجنامه از آثار کدام دوره است؟

هخامنشیان

هر یک از اقوام آریایی در کجای ایران ساکن شدند؟

۶

هر یک از اقوام آریایی در کجای ایران ساکن شدند؟

۶

پارت ها شمال شرقی، پارس ها جنوب، و مادها در غرب ایران ساکن شدند.

آشوری‌ها چگونه قومی بودند و با چه کسانی می‌جنگیدند؟

آشوری‌ها چگونه قومی بودند و با چه کسانی می‌جنگیدند؟

... قومی جنگجو بودند که بیشتر اوقات به همسایه‌هایشان به ویژه مادها حمله می‌کردند.

در موزه‌ی هگمتانه چه آثاری به نمایش گذاشته شده است؟

.....

.....

در موزه‌ی هگمتانه چه آثاری به نمایش گذاشته شده است؟

مجسمه‌ها، ظرف‌ها، زیورآلات، خمره‌های آب و غذا و ستون‌های کاخ هخامنشیان به نمایش گذاشته شده است.

حکومت مادها چگونه و به رهبری چه کسی به وجود آمد؟

حکومت مادها چگونه و به رهبری چه کسی به وجود آمد؟

..... مادها پس از شکست از آشوری ها توانستند به ضعف خود پی ببرند و با هم متحد
شوند و سپاه منظمی بسازند و به رهبری دیاکو، آشوری ها را شکست دهند و
..... حکومت مادها را تاسیس کنند.

چرا مادها از آشوری‌ها شکست می‌خوردند؟

چرا مادها از آشوری‌ها شکست می‌خوردند؟

زیرا سپاه منظمی نداشتند و متحد نبودند.

۱۱ چگونه می‌توان فهمید که همدان شهر مادها بوده است؟

۱۱

چگونه می‌توان فهمید که همدان شهر مادها بوده است؟

۱۱

باستان شناسان با اشیا و وسایلی که از منطقه همدان کشف کرده‌اند، پی برده‌اند که دور این شهر دیواری محکم و بلند و ستون‌هایی عظیمی بوده است.